

**SEKTOROWY
PROGRAM
OPERACYJNY**
Restrukturyzacja i modernizacja
sektora żywnościowego
oraz rozwój obszarów wiejskich,
2004 - 2006

Urząd Marszałkowski

Województwa Warmińsko-Mazurskiego

Departament Rozwoju Obszarów Wiejskich i Rolnictwa

Biuletyn Informacyjny Rolnictwo i Obszary Wiejskie Warmii i Mazur

Nr 7/2007

Opracowała: dr inż. Joanna Karwowska

10-562 Olsztyn ul. Emilii Plater 1,
tel. (089) 5219250, fax (089) 5219259, e-mail: dow@warmia.mazury.pl
www.sporol.warmia.mazury.pl

SPIS TREŚCI

I.	SYTUACJA SPOŁECZNO – GOSPODARCZA OBSZARÓW WIEJSKICH	
1.	Liczba bezrobotnych i stopa bezrobocia.....	3
2.	Bezrobotni mieszkańcy wsi.....	4
II.	FUNDUSZE STRUKTURALNE 2004-2006	
1.	SEKTOROWY PROGRAM OPERACYJNY „Restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego oraz rozwój obszarów wiejskich, 2004-2006	
a.	wdrażanie funduszy strukturalnych w ramach SPO na terenie województwa warmińsko-mazurskiego – stan na 22.06.2007 rok – działania wdrażane przez ARiMR.....	5
b.	wdrażanie funduszy strukturalnych w ramach SPO na terenie województwa warmińsko-mazurskiego – stan na 02.07.2007 rok – działania wdrażane przez Urząd Marszałkowski.....	6
2.	SEKTOROWY PROGRAM OPERACYJNY „Rybołówstwo i przetwórstwo ryb”	
a.	wdrażanie funduszy strukturalnych w ramach SPO na terenie województwa warmińsko-mazurskiego – stan na 02.07.2007 rok.....	6
III.	PLAN ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH	
1.	Wykaz działań w ramach PROW za rok 2005/2006 wg danych ARiMR – stan na dzień 29.06.2007r.....	7
2.	Realizacja płatności bezpośrednich do gruntów rolnych.....	10
IV.	AKTUALNOŚCI	
1.	Renty nie dla wszystkich.....	10
2.	Dwa tysiące wniosków o renty strukturalne.....	11
3.	Pieniądze na modernizację statków.....	11
4.	Rolnictwo ekologiczne.....	13
5.	Zrzeszanie z przeszkodami.....	14
6.	Ruszyła pomoc dla grup producentów rolnych.....	14
7.	Oryginalność pod ochroną.....	15
8.	Propozycja wprowadzenia zerowego wskaźnika odłogowego.....	15
9.	Agencja kupi kwoty.....	16
10.	Wyścig po premię.....	16
11.	Dofinansowanie dla grup producenckich.....	17
12.	Promocja polskiej żywności.....	17
13.	PROW na lata 2007-2013 przyjęty.....	18
14.	Rośliny energetyczne.....	19
15.	Renty strukturalne z nowego PROW.....	19
16.	Wsparcie dla grup producentów owoców i warzyw.....	20
17.	Sprzedaż ziemi zgodnie z planem.....	21
V.	INFORMACJE Z DEPARTAMENTU ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH I ROLNICTWA	
1.	Powstają nowe grupy producentów rolnych.....	22
2.	Ogólnopolskie Święto Gęsi.....	22
3.	VI Ogólnopolski Czempionat Koni Rasy Polski Koń Zimnokrwisty.....	22
4.	IV Turniej Wsi.....	23
5.	„Aktywna Wieś Warmii i Mazur”.....	23

I. SYTUACJA SPOŁECZNO – GOSPODARCZA OBSZARÓW WIEJSKICH

1. Liczba bezrobotnych i stopa bezrobocia

Maj był kolejnym miesiącem 2007 roku, w którym odnotowano spadek liczby bezrobotnych. W analizowanym okresie poziom bezrobocia wyniósł 107 162 osoby i był najniższy w historii województwa warmińsko – mazurskiego. Liczba bezrobotnych w maju była o 6 833 osoby (6,0%) mniej niż w końcu poprzedniego miesiąca i o 31 103 osoby (22,5%) mniej niż w maju 2006 roku. Od początku roku bezrobocie w regionie spadło o 20 412 osób, tj. o 16,0%. Do obniżenia bezrobocia przyczyniła się sukcesywnie zwiększająca się liczba wyłączeń z ewidencji bezrobotnych – najbardziej istotną przyczyną były podjęcia pracy. Tempo spadku liczby bezrobotnych w końcu maja 2006 roku w porównaniu do kwietnia 2006 było słabsze niż odnotowane obecnie i wyniosło 5,2%.

W kraju, w maju 2007 roku, spadek liczby bezrobotnych w porównaniu do kwietnia wyniósł 5,5%, od początku roku liczba bezrobotnych zmniejszyła się o 14,4%.

Oznacza to, iż dynamika spadku liczby bezrobotnych w województwie warmińsko – mazurskim jest większa niż w kraju. Spadek bezrobocia w maju odnotowano we wszystkich województwach kraju, przy czym najsilniejszy w:

- wielkopolskim – o 7,5 proc. (o 11,3 tys. osób);
- lubuskim – o 6,5 proc. (o 4,3 tys. osób);
- zachodniopomorskim – o 6,2 proc. (o 8,0 tys. osób).

Bezrobocie w województwie warmińsko – mazurskim, podobnie jak i w kraju podlega zjawisku sezonowości. Spadki bezrobocia obserwowane są w okresie późnowiosennym i letnim, natomiast wzrost liczby bezrobotnych przypada na miesiące kończące i rozpoczynające rok kalendarzowy. Spadek liczby osób bezrobotnych związany jest przede wszystkim z okresowym zapotrzebowaniem na określony rodzaj pracy ze względu na porę roku (np. budownictwo, drogownictwo, rolnictwo, przemysł przetwórczy, przemysł spożywczy, hotelarstwo i turystyka). Natomiast okresowe zwiększanie się liczby bezrobotnych spowodowane jest między innymi rejestracją osób, które straciły pracę w związku z zakończeniem prac sezonowych, a także często wraz końcem roku wygasają pracownikom okresowe umowy o pracę, jak również następuje powrót do rejestrów bezrobotnych po pracach interwencyjnych i robotach publicznych.

Bezrobocie w województwie warmińsko – mazurskim jest zróżnicowane przestrzennie pod względem poziomu bezrobocia: od 2 368 osób w powiecie węgorzewskim do 9 057 osób w powiecie ostródzkim.

W porównaniu do kwietnia 2007 roku liczba bezrobotnych zmniejszyła się we wszystkich powiatach województwa warmińsko – mazurskiego.

Największy procentowy spadek odnotowano w:

- powiecie mrągowskim – o 11,6%,
- powiecie kętrzyńskim – o 10,2%,
- powiecie giżyckim – o 9,7%,
- mieście Olsztynie – o 9,3%.

Najmniejszym spadkiem charakteryzowały się:

- powiat lidzbarski – 0,9%,
- miasto Elbląg – 1,8%,
- powiat działdowski – 2,8%,
- powiat nowomiejski – 2,8%.

Analizując zmiany bezrobocia w poszczególnych powiatach województwa na przestrzeni dwunastu miesięcy (maj 2006 – maj 2007) wynika, iż spadek bezrobocia miał miejsce we wszystkich powiatach.

W najbliższych miesiącach prognozowany jest dalszy spadek liczby bezrobotnych w województwie warmińsko – mazurskim, jednakże przewiduje się, iż tempo spadku będzie mniejsze, niż w kwietniu i maju 2007 roku. Zmniejszanie się liczby osób bezrobotnych powinno utrzymywać się do III kwartału bieżącego roku.

Stopa bezrobocia, jaką odnotowano w województwie warmińsko – mazurskim na koniec kwietnia 2007 roku wynosząca 21,5%, jest znacznie wyższa niż przeciętnie w kraju, gdzie odnotowano w tym czasie stopę bezrobocia na poziomie 13,7%. W dalszym ciągu stopa bezrobocia w naszym województwie jest najwyższa w kraju. Wskaźnik natężenia bezrobocia w regionie warmińsko – mazurskim w kwietniu 2007 roku (21,5%), był wyższy o 7,8 pkt proc. od wskaźnika krajowego (13,7%). Przed rokiem wskaźnik stopy bezrobocia wynosił 26,6% i był wyższy w porównaniu ze wskaźnikiem na poziomie kraju o 9,4 pkt proc. Świadczy to o zmniejszaniu się dystansu między natężeniem bezrobocia w regionie i w kraju. Wskaźnik stopy bezrobocia w województwie warmińsko – mazurskim jest wysoce zróżnicowany pod względem terytorialnym. Różnica pomiędzy najwyższą wartością stopy bezrobocia (powiat braniewski – 34,1%), a wartością najniższą (miasto Olsztyn – 6,0%) wynosi ponad 28 pkt. proc.

Najwyższa stopa bezrobocia w kwietniu 2007 roku występowała w powiatach:

- braniewskim – 34,1%,
- bartoszyckim – 33,3%,
- węgorzewskim – 31,8%,
- piskim – 30,8%,
- lidzbarskim – 30,7%,

Najmniejszą stopą bezrobocia charakteryzowały się:

- miasto Olsztyn – 6,0%,
- miasto Elbląg – 15,6%,
- powiat iławski – 18,3%.

Od początku roku stopa bezrobocia w województwie spadła o 2,2 pkt proc., w kraju zaś o 1,2 pkt proc. W porównaniu do kwietnia 2006 roku stopa bezrobocia w województwie warmińsko – mazurskim spadła o 5,1 pkt proc., a spadek dla całego kraju wyniósł 3,5 pkt proc. Obserwujemy, zatem większą dynamikę spadku wskaźnika stopy bezrobocia w regionie niż w kraju.

2. Bezrobotni mieszkańcy wsi

Liczba bezrobotnych **zamieszkałych na wsi** zmalała w porównaniu z końcem poprzedniego miesiąca o 3 534 osoby i w maju wyniosła 54 165 osób. Stanowi to 50,5% ogółu bezrobotnych (przed miesiącem – 50,6%). W maju w powiatowych urzędach pracy zarejestrowało się 4 630 osób zamieszkałych na wsi (o 521 więcej niż w kwietniu), natomiast pracę podjęły 3 882 osoby (o 332 mniej). Zatrudnienie subsydiowane stanowiło 21,8% podjęć pracy w tej grupie (w kwietniu – 23,8%). W maju przed rokiem, bezrobotni mieszkańcy wsi w liczbie 68 452 osób, stanowili 49,5% ogólnej liczby pozostających bez pracy. Tak więc, odnosząc wskaźniki do obecnego stanu, przy prawie 21% spadku liczby zarejestrowanych tej kategorii bezrobotnych, ich udział w ogólnej liczbie bezrobotnych wzrósł o 1,0 punkt procentowy.

II. FUNDUSZE STRUKTURALNE 2004-2006

1. SEKTOROWY PROGRAM OPERACYJNY „Restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego oraz rozwój obszarów wiejskich, 2004-2006”

a. wdrażanie funduszy strukturalnych w ramach SPO na terenie województwa warmińsko-mazurskiego – stan na 22.06.2007 rok - ARiMR

Działanie	Koperta regionalna	Liczba złożonych wniosków	Kwota wnioskowanej pomocy	Liczba podpisanych umów	Kwota podpisanych umów
1.1 Inwestycje w gospodarstwach rolnych	121 510 215 /11384416 – środki dodatkowe/	1 753	256 361 220,16	740	115 890 565,00
1.2 Ułatwianie startu młodym rolnikom	35 265 787,00	962	48 100 000,00	700	35 000 000,00
1.5 Poprawa przetwórstwa i marketingu artykułów rolnych		99	198 293 431,75	73	162 356 546,00
2.1 Przywracanie potencjału produkcji leśnej		53	74 710 845,00	35	45 413 488,00
2.4 Różnicowanie działalności rolniczej i zbliżonej do rolnictwa	9 928 519,00	225	17 831 123,72	127	9 914 838,50
2.6 Rozwój i ulepszanie infrastruktury technicznej związanej z rolnictwem	7 557 066,00	114	13 043 521,43	65	5 696 110,50
Razem	185 646 003,00	3 206	608 340 142,06	1 740	374 271 548,00

**b. wdrażanie funduszy strukturalnych w ramach SPO na terenie województwa
warmińsko-mazurskiego – stan na 2.07.2007 rok – Urząd Marszałkowski**

Działanie	Liczba złożonych wniosków	Kwota wnioskowanej pomocy	Liczba podpisanych umów (wydanych decyzji)	Kwota podpisanych umów (decyzji)
2.2 Scalanie gruntów	0	0	0	0
2.3 Odnowa wsi oraz zachowanie i ochrona dziedzictwa kulturowego	186	30 916 159,11	124	20 114 427
2.5 Gospodarowanie rolniczymi zasobami wodnymi	35	40 559 177,00 (wkład Unii)	31	29 666 737 (wkład Unii)
Razem	221	71 475 336,11	155	49 781 164

2. SEKTOROWY PROGRAM OPERACYJNY „Rybołówstwo i przetwórstwo ryb”

**a. wdrażanie funduszy strukturalnych w ramach SPO na terenie województwa
warmińsko-mazurskiego – stan na 2.07.2007 rok**

Działanie	Liczba złożonych wniosków	Kwota wnioskowanej pomocy	Liczba podpisanych umów	Kwota podpisanych umów
1.1 Dostosowanie nakładu połowowego do zasobów – Złomowanie statków	33	6 640 774,84	33	6 645 017,84
1.2 Dostosowanie nakładu połowowego do zasobów- Przeniesienie statków do krajów trzecich lub zmiana ich przeznaczenia	6	901 850,00	6	1 206 993,00
2.2 Odbudowa i modernizacja floty rybackiej	9	1 013 952,80		
3.2 Chów i hodowla ryb	41	13 914 513,42	15	1 295 198,00
3.3 Rybacka infrastruktura portowa	2	5 884 565,00	2	5 884 565,00
3.4 Przetwórstwo i rynek rybny	24	3 164 782,80	6	376 698,00
3.5 Rybołówstwo śródlądowe	11	343 442,69	10	313 967,00
4.1 Rybołówstwo przybrzeżne	16	4 520 920,80		
4.2 Działania społeczno- ekonomiczne	60	2 588 276,00	58	2 483 114,00
4.3 Znajdowanie oraz promowanie nowych	4	3 467 570,00	4	3 467 570,00

rynków zbytu na produkty rybne				
4.6 Działania innowacyjne	10	15 560 254,39	5	6 579 360,00
Razem	216	58 000 902,74	139	28 252 482,84

III. PLAN ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH

1. Wykaz działań w ramach PROW za rok 2005/2006 – wg danych ARiMR – stan na dzień 29.06.2007r.

Lp.	Nazwa działania	Ilość wniosków	Wnioskowana kwota w (PLN)	Ilość wydanych decyzji
1.	Renty strukturalne	1966 ^a	3 151 963,79 ^a	1 868
2.	Zalesianie gruntów rolnych – kampania 2005	437	20 384 327,00 ^e	363
3.	Zalesianie gruntów rolnych – kampania 2006	530	31 360 655,10 ^e	492
4.	Dostosowanie gospodarstw rolnych do standardów Unii Europejskiej	4417 ^f	185 147 080,43 ^b	4 361
5.	Wspieranie gospodarstw niskotowarowych	1534	1250 EUR x 1534 wnioski ^b	1 469
5A.	Wspieranie gospodarstw niskotowarowych ^c	1295	1250 EUR x 1295 wnioski ^b	1 232
6.	Wspieranie grup producentów rolnych	2	385 493,00	1
7.	Wspieranie przedsięwzięć rolnośrodowiskowych i poprawy dobrostanu zwierząt	2 589^g	64 865 183,19	4 024
a.	Rolnictwo zrównoważone SO1-wnioski złożone do 15.06.05r.	143	946 863,84	142
	Rolnictwo zrównoważone SO1-wnioski złożone od 01.08.05 do 31.12.05r.	85	456 977,44	85
	Rolnictwo zrównoważone SO1-wnioski kontynuacyjne złożone w 2006r.	154	961 432,70	152
	Rolnictwo zrównoważone SO1-wnioski złożone w 2006r. po raz pierwszy	79	332 363,81	79
b.	Rolnictwo ekologiczne SO2-wnioski kontynuacyjne od 01.03.05 do 30.04.05	213	4 070 504,57	212

	Rolnictwo ekologiczne SO2-wnioski złożone do 15.06.05	216	3 764 170,99	216
	Rolnictwo ekologiczne SO2-wnioski złożone od 01.08.05 do 31.12.05	125	2 605 708,13	124
	Rolnictwo ekologiczne SO2-wnioski złożone w 2006r. (II i III rok realizacji)	421	8 233 665,51	413
	Rolnictwo ekologiczne SO2-wnioski złożone w 2006r. po raz pierwszy	182	3 463 045,75	179
c.	Utrzymanie łąk ekstensywnych P01-wnioski złożone do 15.06.05r.	73	1 496 979,46	73
	Utrzymanie łąk ekstensywnych P01-wnioski złożone od 01.08.05 do 31.12.05	46	529 478,22	43
	Utrzymanie łąk ekstensywnych P01-wnioski kontynuacyjne złożone w 2006 r.	83	1 537 939,80	78
	Utrzymanie łąk ekstensywnych P01-wnioski złożone w 2006 r. po raz pierwszy	68	400 555,64	68
d.	Utrzymanie pastwisk ekstensywnych P02-wnioski złożone do 15.06.05	9	43 120,80	9
	Utrzymanie pastwisk ekstensywnych P02-wnioski złożone od 01.08.05 do 31.12.05	7	20 756,00	7
	Utrzymanie pastwisk ekstensywnych P02-wnioski kontynuacyjne złożone w 2006r.	16	208 652,80	13
	Utrzymanie pastwisk ekstensywnych P02-wnioski złożone w 2006r. po raz pierwszy	24	83 199,20	22
e.	Ochrona gleb i wód KO1 wnioski złożone do 15.06.05	429	7 793 304,26	427
	Ochrona gleb i wód KO1-wnioski złożone od 01.08.05 do 31.12.05	656	10 476 282,40	641
	Ochrona gleb i wód KO1-wnioski kontynuacyjne złożone w 2006r.	426	8 413 800,88	418
	Ochrona gleb i wód KO1-	575	8 047 671,31	570

	wnioski złożone w 2006r. po raz pierwszy			
f.	Tworzenie stref buforowych K02-wnioski złożone do 15.06.05	4	2 279,00	4
	Tworzenie stref buforowych K02-wnioski złożone od 01.08.05 do 31.12.05	0	0,00	0
	Tworzenie stref buforowych K02-wnioski kontynuacyjne złożone w 2006r.	4	1 755,60	4
	Tworzenie stref buforowych K02-wnioski złożone w 2006r. po raz pierwszy	1	1 274,08	1
g.	Zachowanie lokalnych ras zwierząt gospodarskich GO1-wnioski złożone do 15.06.05	20	434 270,00	19
	Zachowanie lokalnych ras zwierząt gospodarskich GO1-wnioski złożone od 01.08.05 do 31.12.05	2	36 010,00	2
	Zachowanie lokalnych ras zwierząt gospodarskich GO1-wnioski kontynuacyjne złożone w 2006r.	20	476 501,00	18
	Zachowanie lokalnych ras zwierząt gospodarskich GO1-wnioski złożone w 2006r. po raz pierwszy	6	26 620,00	5
8.	Wspieranie działalności rolniczej na obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania (ONW)-kampania 2005	30 429	92 706 226,52	30 420
8A	Wspieranie działalności rolniczej na obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania (ONW)-kampania 2006	31 103	95 699 955,26	31 050

^a dotyczy wniosków złożonych zarówno w 2004, 2005, jak i w 2006 roku

^b Zgodnie z Rozporządzeniem Komisji (WE) Nr 1794/2005 r. z dnia 28 października 2005r. ustalające kursy wymiany mające zastosowanie w roku 2005 dla niektórych rodzajów pomocy bezpośredniej oraz środków o charakterze strukturalnym lub środowiskowym, kurs EURO dla Działania 2 PROW – Wspieranie gospodarstw niskotowarowych wynosi 4,14339 zł

- od dnia 18.01.2006 roku obowiązuje kurs wymiany w 2006 roku dla działań PROW: Dostosowanie do standardów UE, Wspieranie gospodarstw niskotowarowych, Wspieranie grup producentów rolnych, według którego 1 EURO=3,85493.

^c wnioski złożone w terminie 06-16 listopada 2006 r.

^d wnioskowana powierzchnia w ha

^e kwota na wydanych decyzjach

f wnioski złożone w terminie do dnia 14 marca 2005 roku

^g Ilość złożonych wniosków nie będzie zgadzać się z ilością pakietów, gdyż w ramach złożenia 1-go wniosku można realizować maksymalnie 3 pakiety.

Ilość wniosków złożonych w BP od 2004-2006 r. w ramach działania 4 PROW to ilość beneficjentów, którzy przystąpili w latach 2004-2006 do PROGRAMU ROLNOŚRODOWISKOWEGO/ nie uwzględnia wniosków wycofanych/pozostawionych bez rozpoznania.

3. Realizacja płatności bezpośrednich do gruntów rolnych na dzień 4.07.2007 r.

	Płatności bezpośrednie do gruntów rolnych	Płatności z tytułu ONW
Liczba rolników ubiegających się o płatności w kampanii 2006	44 076	31 103
Ilość decyzji o przyznaniu płatności lub o odmowie przyznania płatności, które zostały wysłane do beneficjentów w kampanii 2006	44 057	31 050
Kwota naliczonych płatności znajdujących się na decyzjach, które zostały wysłane do beneficjentów w kampanii 2006	546 990 161,09 zł	95 699 955,26 zł

V. AKTUALNOŚCI

1. Renty nie dla wszystkich

Czy każdy może przejąć gospodarstwo od rolnika, który chce przejść na rentę strukturalną? Okazuje się, że nie. W nowym programie wymagania bardzo zaostrzono.

Gospodarstwo może przejąć rolnik, który nie ukończył 50 lat ma wykształcenie rolnicze lub co najmniej kilkuletni udokumentowany staż pracy w rolnictwie. Jeżeli ktoś nie ma wykształcenia wyższego, średniego rolniczego czy też innego, to wtedy musi być pokazane, że on w tym gospodarstwie pracował. To można udowodnić przede wszystkim przez to, że ta osoba miała opłacane składki jako domownik. A to w praktyce oznacza, że rodzice nie będą mogli przekazać gospodarstwa dziecku z wykształceniem średnim lub wyższym, innym niż rolnicze. Dla tych, którzy faktycznie są rolnikami zostawiono pewną furtkę. Jeżeli tych obowiązków rolnik nie wypełnił, a ktoś pracował w gospodarstwie można to uzupełnić w KRUSIE nawet uzupełniając składkę. Teoretycznie na zgłoszenie domownika do ubezpieczenia rolnik ma 14 dni od momentu rozpoczęcia przez niego pracy. Gdyby ktoś miał niepodważalne dowody, że pracował w gospodarstwie rolnika jako domownik wcześniej, a nie dopełnił tej formalności i nie zgłosił się w terminie ustawowym do KRUS, wówczas musi to udowodnić składając oświadczenie pod groźbą kary za oświadczenie nieprawdziwe. I tylko w ten sposób będzie można udowodnić, że osoba, która chce przejąć gospodarstwo nie będzie miała kłopotów z jego prowadzeniem.

2. Dwa tysiące wniosków o renty strukturalne

Do dnia 3.07.07r. rolnicy złożyli 2 067 wniosków w biurach powiatowych Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa o przyznanie renty strukturalnej z nowego PROW. ARiMR przyjmuje takie wnioski od 25 czerwca br.

Od złożenia kompletnego wniosku ARiMR ma 40 dni na jego rozpatrzenie i wydanie postanowienia o spełnieniu warunków przez wnioskodawcę, co jednak nie może nastąpić wcześniej niż po zatwierdzeniu PROW 2007 - 2013 przez Komisję Europejską. Rolnik, który otrzyma postanowienie będzie musiał w ciągu pół roku zaprzestać działalności rolniczej i udokumentować zbycie gospodarstwa, po czym ARiMR w ciągu 30 dni wyda decyzję przyznającą rentę strukturalną.

Komisja Europejska zgłosiła uwagi do projektu Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013, w tym uwagę, wynikającą z interpretacji przez Komisję Europejską przepisów rozporządzenia Rady (WE) 1698 z dnia 20 września 2005r. w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW), dotyczącą przekazywania gruntów rolnych wyłącznie na działalność rolniczą. Zgodnie z nią, gospodarstwo rolne będzie mogło być przekazane przez producenta rolnego ubiegającego się o rentę strukturalną tylko na cele związane z dalszym prowadzeniem działalności rolniczej, a nie jak dotychczas również na zalesianie lub na cele związane z ochroną przyrody. W latach 2004 – 2006, na ok. 0,5 mln hektarów przekazanych za rentę strukturalną w całym kraju, na cele ochrony przyrody i na zalesianie rolnicy przekazali zaledwie 68 hektarów gruntów rolnych i dotyczyło to tylko 8 rolników w województwie warmińsko – mazurskim (w tym 7 przypadków przekazania na zalesianie i 1 na ochronę przyrody).

Agencja wypłaca już renty strukturalne ponad 50 tys. osobom, które uzyskały ją w ramach Planu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2004 – 2006.

Podstawowa wysokość renty strukturalnej przyznawanej na nowych zasadach wynosić będzie 150 % najniższej emerytury. O renty mogą ubiegać się rolnicy, którzy ukończyli 55 lat, lecz nie osiągnęli wieku emerytalnego i nie mają ustalonego prawa do emerytury lub renty oraz prowadzili nieprzerwanie działalność rolniczą w gospodarstwie rolnym przez co najmniej 10 lat bezpośrednio poprzedzających złożenie wniosku o rentę strukturalną i w tym okresie podlegali ubezpieczeniu w KRUS przez co najmniej 5 lat. Przejmujący gospodarstwo musi mieć mniej niż 40 lat w przypadku następcy albo mniej niż 50 lat w przypadku przejmującego na powiększenie gospodarstwa, a także musi posiadać kwalifikacje zawodowe uprawniające do prowadzenia działalności rolniczej.

W budżecie PROW na lata 2007 – 2013 przewidziano na renty strukturalne ponad 2,18 mld euro (z czego 1,64 mld euro pochodzi z budżetu wspólnotowego, a ponad 0,5 mld euro z budżetu krajowego). ARiMR jest agencją płatniczą UE dla PROW 2007 – 2013.

3. Pieniądze na modernizację statków lub na zmianę ich przeznaczenia są nadal dostępne.

Można jeszcze składać wnioski w ramach Sektorowego Programu Operacyjnego – Rybołówstwo i Przetwórstwo ryb 2004 – 2006 o dofinansowanie modernizacji istniejących statków rybackich, a także o przyznanie premii za zmianę przeznaczenia statków rybackich. Na pierwsze z tych działań Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa oferuje łączną kwotę ok. 26 mln zł, a na dotyczące drugiego ponad 3,92 mln zł. Kontynuacja naboru wniosków na powyższe działania stała się możliwa w związku z przeniesieniem środków finansowych z innych, zamkniętych już działań rybackiego programu. O dofinansowanie mogą ubiegać właściciele lub armatorzy statków, składając wnioski we właściwych

Oddziałach Regionalnych ARiMR (Zachodniopomorskim OR, Pomorskim OR lub Warmińsko-Mazurskim OR).

Co można unowocześnić?

- wprowadzić selektywne bądź korzystniej wpływające na środowisko techniki i metody połowu, pozwalające uniknąć tzw. przyłowu.

Przykładowo, modernizacja może polegać na zastosowaniu wind, wyciągarek (bębnów) sieciowych, automatycznych systemów obsługujących takle haczykowe, pomp rybnych, akustycznych urządzeń odstraszających (pingerów);

- poprawić jakość i bezpieczeństwo sanitarne produktów złowionych i przechowywanych na statku.

Na przykład wyposażenie jednostek w:

- *urządzenia chłodnicze i zamrażające,*
 - *zbiorniki RSW i CSW,*
 - *urządzenia do produkcji lodu,*
 - *urządzenia do sortowania i płukania ryb, w tym podnoszone dna w zbiornikach i miejscach służących do okresowego przechowywania i sortowania ryby na pokładzie,*
 - *urządzenia do pakowania produktów rybnych na statku,*
 - *maszyny do obróbki ryb;*
- poprawić warunki bezpieczeństwa i higieny pracy.

Dotyczy to projektów obejmujących wydatki na:

- *modernizację urządzeń, w tym instalacji elektrycznej,*
- *silniki pomocnicze, prądnice,*
- *układ napędowy (bez silnika głównego), np. śruba, przekładnia itp.,*
- *filtry olejowe (do wody balastowej),*
- *wykładziny i powierzchnie antypoślizgowe,*
- *urządzenia zmniejszające wibrację i hałas,*
- *urządzenia do stabilizacji jednostki (ograniczające przechyły boczne),*
- *dźwigi (zamocowane na stałe do jednostki),*
- *certyfikowany sprzęt ratunkowy,*
- *elektroniczny sprzęt pomocniczy (sondy, sonary, radary itp.) w tym urządzenia nawigacyjne i do VMS.*

Wsparcie finansowe ze strony ARiMR polega na uzyskaniu zwrotu 40% kosztów poniesionych na remont lub wymianę wyposażenia statku rybackiego.

Inwestycja nie może jednak zwiększać pojemności statku, jego zdolności połowowej ani mocy silnika.

W przypadku wystąpienia o premię za zmianę przeznaczenia statku rybackiego armator lub właściciel zobowiązany jest (po jej otrzymaniu) do rezygnacji z uprawiania zawodowego rybołówstwa z użyciem sieci przy użyciu tej jednostki.

Statek rybacki o zmienionym przeznaczeniu może być wykorzystany m.in.:

- na cele związane z ochroną dziedzictwa kulturowego,
- w turystyce morskiej, w tym wędkarskiej,
- jako obiekt związany z gastronomią i rozrywką,
- do celów szkoleniowych,
- przy prowadzeniu badań rybackich,
- do kontrolowania rybołówstwa morskiego.

Wysokość premii za zmianę przeznaczenia statku rybackiego uzależniona jest od jego klasy określonej według pojemności (GT). W przypadku statków, których wiek wynosi od 10 do 15 lat, do określenia wysokości premii stosuje się następujące stawki:

Klasa statku według pojemności (w GT)	Premia (w Euro)
poniżej 10	11 000 / GT + 2 000
10 i poniżej 25	5 000 / GT + 62 000
25 i poniżej 100	4 200 / GT + 82 000
100 i poniżej 300	2 700 / GT + 232 000
300 i poniżej 500	2 200 / GT + 382 000
500 i więcej	1 200 / GT + 882 000

Przykładowo, dla statku klasy 10 GT premię oblicza się następująco:

$$5\,000 \text{ Euro} \times 10 \text{ GT} + 2\,000 \text{ Euro} = 52\,000 \text{ Euro}$$

4. Rolnictwo ekologiczne

Wraca moda na domowe wyroby rodem z babcinej spiżarni. Jak się okazuje dziś na ekologicznych konfiturach, kiszonych ogórkach i pierogach bez konserwantów można zrobić niezły biznes.

Nie tylko moda, ale też członkostwo w UE ma wpływ na rozwój ekologicznych gospodarstw u nas i np. na Słowacji. Jak ekologiczne wyroby sprzedają się na rynkach Europy Zachodniej? Jak wiedzie się rolnikom prowadzącym takie gospodarstwa w Polsce i innych krajach Wspólnoty? Na początek jak zwykle garść niezbędnych informacji o unijnych regulacjach, tym razem dotyczących rolnictwa bez chemii.

Szacuje się, że w krajach dawnej 15-ki jest około 150 tys. gospodarstw ekologicznych. Najwięcej jest ich we Włoszech, bo aż 60 tysięcy, zajmują ponad milion hektarów, a mieszkańcy słonecznej Italii bardzo cenią sobie żywność ekologiczną. Po kilkanaście tysięcy gospodarstw ekologicznych jest w Hiszpanii, Niemczech i Francji. Najbardziej dynamiczny wzrost liczby tych gospodarstw Wspólnota Europejska odnotowała w latach 90-tych. Rolnicy zaczęli widzieć w tym korzyści, bo dotacje do upraw biodynamicznych, wypłacane z programów rolno-środowiskowych stanowiły potężny zastrzyk gotówki. Popieranie rolnictwa ekologicznego znalazło także swój wyraz w polityce strukturalnej Unii Europejskiej. A reforma Wspólnej Polityki Rolnej nadała większą rangę standardom dotyczącym, między innymi ochrony środowiska naturalnego i bezpieczeństwa żywności. Wszyscy unijni rolnicy prowadzący gospodarstwa ekologiczne, podlegać muszą certyfikacji, a co się z tym wiąże - ścisłej kontroli. Dopiero spełnienie tych warunków stanowi podstawę do wypłat dotacji. Bo przecież ci, którzy kupują żywność ekologiczną muszą mieć pewność, że właśnie taką im się oferuje. Dziś w krajach dawnej 15-ki gospodarstwa prowadzone metodami naturalnymi stanowią około 3,5% ogółu gospodarstw rolnych i z roku na rok odsetek ten zwiększa się, bo zwiększa się także zainteresowanie żywnością ekologiczną. W Holandii konsumenci w ubiegłym roku wydali na żywność ekologiczną ponad 460 milionów euro, o 9% więcej niż w roku 2005. Holandia przoduje zresztą w spożyciu produktów pochodzących z gospodarstw ekologicznych w całej Wspólnocie i nie chodzi tu jedynie o modę na ekologię, a raczej zdrowy styl życia.

5. Zrzeszanie z przeszkodami

W tym roku powstało już 41 grup producentów rolnych. W porównaniu z ubiegłymi latami to dużo. Resort rolnictwa chwali się wynikami a rolnicy przyznają, że mimo wielu ułatwień zrzeszać się nadal nie jest tak prosto.

Najprężniej organizującą się branżą jest branża tytoniowa, skupiająca ponad 13 tysięcy plantatorów. Szybki rozwój grup odnotowują także hodowcy trzody chlewnej, producenci mleka, zbóż i roślin oleistych. Mimo podatkowych ułatwień wielu rolników wciąż narzeka na zbyt skomplikowane przepisy prawne, z którymi mają do czynienia po raz pierwszy. Rozwiązaniem byłoby stworzenie odpowiedniej bazy doradców. Z ich doświadczenia mogliby korzystać rolnicy myślący o zrzeszaniu się. Póki co doradców brak, a na usługi nielicznych, sporej części rolników po prostu nie stać. Z danym Ministerstwa Rolnictwa wynika, że najwięcej grup powstaje w Wielkopolsce, Kujawsko-Pomorskiem i Dolnośląskiem.

6. Ruszyła pomoc dla grup producentów rolnych

Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa rozpoczęła 16 lipca 2007 r. przyjmowanie wniosków o przyznanie pomocy finansowej dla grup producentów rolnych w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 - 2013. Wnioski należy składać we właściwych Oddziałach Regionalnych ARiMR, ze względu na siedzibę grupy producentów rolnych. O pomoc finansową będą mogły się ubiegać grupy producentów, które po 1 stycznia br. zostały zarejestrowane przez marszałka województwa. Pomoc finansowa będzie realizowana w formie rocznych płatności przez okres pierwszych pięciu lat od daty wpisania danej grupy do rejestru prowadzonego przez marszałka. Kwota wsparcia jest naliczana na podstawie rocznej wartości przychodów netto ze sprzedaży produktów lub grup produktów wytworzonych w gospodarstwach członków grupy. Płatności dla grup producentów rolnych są realizowane po zakończeniu pełnego roku działalności grupy.

Wysokość tej pomocy w kolejnych pięciu latach wyniesie odpowiednio:

- 5%, 5%, 4%, 3% i 2% wartości produkcji sprzedanej dla grup, które rocznie sprzedają produkty o wartości nieprzekraczającej milion euro;

- 2,5%, 2,5%, 2%, 1,5% i 1,5% wartości produkcji sprzedanej dla tych grup producentów rolnych, których roczna sprzedaż produktów przekracza milion euro.

Dofinansowanie działalności grupy producentów rolnych nie może przekroczyć:

- w pierwszym i drugim roku – 100 tys. euro;

- w trzecim roku – 80 tys. euro;

- w czwartym roku – 60 tys. euro;

- w piątym roku – 50 tys. euro.

Wsparcie grupie producentów rolnych może być przyznane tylko raz w okresie jej działalności, niezależnie od tego czy źródłem tej pomocy jest budżet krajowy, czy budżet unijny.

W budżecie PROW na lata 2007 - 2013 przewidziano na to działanie 140 mln euro (z czego 105 mln euro pochodzi z budżetu wspólnotowego, a 35 mln euro z budżetu krajowego).

7. Oryginalność pod ochroną

Jeszcze niedawno było ich tylko 9, teraz są już 32. Mowa o produktach regionalnych, które ubiegają się o unijną ochronę. Tak w skrócie resort rolnictwa podsumowuje prawie dwuletnią kampanię informacyjną - „Oryginalność pod ochroną”.

Na czym polega niepowtarzalność produktów regionalnych? Na to pytanie najlepiej potrafią odpowiedzieć ich producenci. Przede wszystkim powinny mieć specyficzny smak, który zawdzięczają odpowiedniemu mikroklimatowi, swoją oryginalność, którą można poznać po zapachu, smaku.

Dlatego takie przysmaki jak Andruty kaliskie, Kiełbasa Lisiecka, Miód wrzosowy z Borów Dolnośląskich oraz sławny już Oscypek i Bryndza podhalańska znalazły się w systemie rejestracji nazw produktów regionalnych i tradycyjnych. A ich specjalne oznaczenie jest gwarancją wysokiej jakości. Dlatego zdaniem producentów warto ubiegać się o jeden z trzech unijnych znaków. Nadanie produktowi oznaczenia gwarantuje mu ochronę prawną przed próbą fałszowania. To logo jest gwarancją dla konsumenta, że mają do czynienia z produktem najwyższej jakości, z produktem specyficznym, w związku z tym wiedzą co kupują, wiedzą dlaczego te produkty są droższe.

Zdaniem resortu rolnictwa tradycyjna żywność to nasz największy atut. A kampania informacyjna przyniosła korzyści nie tylko producentom ale także konsumentom.

O produktach regionalnych nie zapomniano także w nowym Programie Rozwoju Obszarów Wiejskich. Rolnicy będą mogli skorzystać aż z kilu działań między innymi ubiegać się o zwrot kosztów uczestnictwa w systemie.

8. Propozycja wprowadzenia zerowego wskaźnika odłogowego na jesień 2007 i wiosnę 2008.

Podczas posiedzenia Rady Ministrów Unii Europejskiej ds. Rolnictwa i Rybołówstwa w Brukseli, które odbyło się 16 lipca br., Komisarz ds. rolnictwa i rozwoju obszarów wiejskich, Mariann Fischer Boel, ogłosiła zamiar przedłożenia Komisji wniosku o wprowadzenie zerowego wskaźnika odłogowego dla jesiennego i wiosennego siewu zbóż (odpowiednio w 2007 i 2008 r.) ze względu na ciągle pogarszającą się sytuację na rynku zbóż. Tegoroczne, niższe niż przewidywane zbiory w całej liczącej już 27 państw Unii (265,5 mln ton) spowodowały pod koniec roku gospodarczego 2006/2007 zmniejszenie dostaw oraz rekordowy wzrost cen. Odnotowano znaczny spadek zapasów interwencyjnych – z 14 mln ton na początku roku 2006/2007 do obecnego poziomu 2,5 mln ton, z czego większość to znajdujące się na Węgrzech zapasy kukurydzy. We wszystkich krajach z wyjątkiem Hiszpanii tegoroczne zbiory jęczmienia i pszenicy okazały się średnie, a w państwach członkowskich Europy Zachodniej utrzymujące się wysokie opady spowodowały przerwy i opóźnienia w zbiorach.

Komisja przewiduje, że dzięki wprowadzeniu zerowego wskaźnika odłogowego rolnicy z Unii Europejskiej wyprodukują w 2008 r. dodatkowe 10 do 17 mln ton, które pozwolą załagodzić trudną sytuację na rynku. Wniosek dotyczy jedynie jesiennego siewu w 2007 r. i wiosennego w 2008 r. Uczestniczący w obradach sekretarz stanu Maciej Jabłoński podkreślił, że propozycja jest jeszcze nadal analizowana w Polsce. Zaznaczył, że dyskusja na temat odłogowania powinna być przeprowadzona w ramach przeglądu okresowego z uwzględnieniem wpływu tego mechanizmu na szereg innych elementów WPR.

9. Agencja kupi kwoty

Co zrobić z posiadanym limitem, gdy nikt nie chce go kupić? Resort rolnictwa ma na to już gotową receptę. Od września Agencja Rynku Rolnego będzie mogła nabywać od rolników ich kwoty mleczne. Warunek jest tylko jeden – trzeba przestawić się na inną produkcję.

Są rejony w kraju gdzie kwota mleczna oferowana do sprzedaży to towar bardzo deficytowy. Ale nie brakuje też takich gdzie chętnych na kupno nie ma. Szczególnie dotyczy to południa kraju.

Ustawa o regulacji rynku mleka przesądziła, że odejście od regionalizacji kwot nastąpi dopiero w 2009 roku wtedy nie byłoby problemu, mogliby te kwoty kupić rolnicy w innych województwach. A dopóki handel na wolnym rynku poza terenem danego województwa nie jest możliwy rolnicy będą mogli sprzedać swoją kwotę mleczną państwu. Rolnik, który odda kwotę do ARR do podziału na innych rolników otrzyma jednorazowe odszkodowanie pod warunkiem, że złoży dokumentację, że przez 3 lata będzie zajmował się produkcją mięsa. A dokładnie przestawi się na hodowlę bydła opasowego owiec lub kóz. Z programu będą mogli skorzystać producenci, którzy mają przyznaną kwotę mleczną nie większą niż 20 tysięcy kilogramów tego surowca. Stawki, po jakich Agencja Rynku Rolnego będzie dokonywać transakcji są jeszcze uzgadniane. Resort rolnictwa zapewnia jednak, że mimo nieznacznych różnic pomiędzy województwami to i tak proponowane ceny będą wyższe niż rynkowe. W tym roku na to działanie przewidziano 20 milionów złotych.

10. Wyścig po premię

50 tysięcy na start – ta kwota może przemawiać do wyobraźni. Wiadomo już w przybliżeniu, kiedy i kto będzie mógł ubiegać się o premię dla młodych rolników.

Czy chętnych będzie znowu więcej niż pieniędzy? To się okaże niebawem. Przyszli młodzi rolnicy przyznają, że na możliwość ubiegania się o premię czekają już od dawna. A pomysłów na to jak wydać 50 tysięcy złotych im nie brakuje. Wszystkie zmiany to nic innego jak coraz wyższe wymagania dla osób, które będą mogły dostać premię. Rozdawania pieniędzy na prawo i lewo, jak w poprzednim programie, już na pewno nie będzie. Przede wszystkim liczy się na ilu hektarach młody rolnik będzie pracował. Najkrócej mówiąc musi on mieć gospodarstwo o powierzchni, co najmniej średniej wojewódzkiej, ale nie większej niż 300 hektarów. Po drugie nie być wcześniej właścicielem gospodarstwa nie być zarejestrowanym jako producent rolny w ARiMR. A dokładnie rolnik może być właścicielem gospodarstwa, ale nie dłużej niż rok do dnia rozpatrzenia wniosku. Droga do uzyskania premii jest też zamknięta dla tych, którzy występowali o dopłaty bezpośrednie, kredyty preferencyjne pomoc z SAPARDU lub któregoś z programów na lata 2004-06. Młody rolnik będzie musiał prowadzić gospodarstwo, przez co najmniej 5 lat a przez 3 podlegać pod ubezpieczenie w KRUSIE. Mimo tych ograniczeń chętnych na dotacje nie powinno brakować. Pytanie tylko, kiedy dokładnie ruszy nabór wniosków? A tu nie bez znaczenia będzie fakt, czy Komisja Europejska zaakceptuje nowy Program Rozwoju Obszarów Wiejskich jeszcze w tym miesiącu.

11. Dofinansowanie dla grup producenckich

Od 16 lipca ARiMR przyjmuje wnioski o dofinansowanie dla grup producenckich. Pieniądze może otrzymać każda grupa. Wystarczy, że została zarejestrowana po 1 stycznia tego roku, liczy minimum 5 rolników i sprzedaje swoje produkty.

Maksymalne dofinansowanie to 390 tys. euro w ciągu 5 lat. Grupy też są zwolnione z podatku od wykorzystywanych przez nie nieruchomości, od budynków i budowli, a także z podatku od dochodów ze sprzedaży produktów. Razem łatwiej zdobywać nabywcę towarów. Łatwiej uzyskać wyższą cenę. Tańszy jest także wspólny transport i tańsze (bo z upustami hurtowymi) zakupy środków produkcji. Niektóre grupy nie tylko razem sprzedają swoje płody rolne, ale zdecydowały się również na prowadzenie przetwórnictwa. Są grupy funkcjonujące w formie spółki, są też działające na bazie spółdzielni. Ale mimo różnych zachęt grup producenckich nie przybywa zbyt wiele. Od czasu, kiedy weszliśmy do UE, która preferuje ten sposób działalności gospodarczej, w Polsce zarejestrowano ich dopiero 140. Nasi rolnicy mający przykre doświadczenia z minionym ustrojem i narzucanym kolektywizmem z trudem się przekonują do wspólnego prowadzenia interesów. Pomoc jest obliczana w oparciu o roczne dochody netto ze sprzedaży produktów wytwarzanych przez grupy. Wsparcie może być przyznane tylko raz. Przy czym, większą sumę (około 50%) otrzymają te grupy, których produkcja netto nie przekraczały miliona euro rocznie. Ponadto, z pomocy udzielanej na wiele działań z PROW będą mogły skorzystać wyłącznie rolnicy zrzeszeni w grupach. Na lata 2007 – 2013 dla polskich grup przewidziano 140 mln euro.

12. Promocja polskiej żywności

3 z pośród 23 zatwierdzonych przez Komisję Europejską programów promocji produktów rolnych zostały zgłoszone przez polskie organizacje branżowe. Są to promocja mrożonek, miodu, mleka i produktów mlecznych. Komisja Europejska zgodziła się sfinansować połowę kosztów kampanii promocyjnych, o resztę pieniędzy muszą się postarać producenci żywności. Mogą też poprosić o wsparcie z budżetu narodowego.

Największą kwotę, około 5 mln euro, otrzymają z Brukseli mleczarze. Przygotowywana przez nich kampania to nie tylko informacje o walorach produktów mleczarskich, ale także edukacja dzieci i młodzieży. W Polsce spożycie tych produktów, w przeliczeniu na mleko, wynosi oficjalnie 175 litrów rocznie. W Finlandii jest to 500 litrów, w Niemczech 480. Nasi mleczarze chcą w ciągu kilku lat podwoić spożycie mleka i jego przetworów. Dlatego akcja promocyjna, na którą sporą sumę wykląda Komisja Europejska to dopiero początek kampanii, która ma potrwać 3 lata. Ma ona przynieść dobre efekty nie tylko branży, ale i konsumentom ze względu na walory żywieniowe i prozdrowotne tych wyrobów. Drobnym firm przetwórczym nie stać na skuteczną reklamę. Dlatego będą ją robić wspólnie. Wykorzystają na nią między innymi pieniądze zgromadzone na koncie Funduszu Promocji Mleczarstwa. W przyszłości mleczarze chcą promować swoje produkty w Rosji i na Ukrainie. I już teraz zabiegają o unijne wsparcie na ten projekt. Nasi producenci coraz odważniej sięgają po unijne pieniądze na tego rodzaju działania. Komisja Europejska zgodziła się już wcześniej na dofinansowanie kilku innych kampanii. Dotyczyły one soków z marchwi, wędlin i mięsa a także żywności ekologicznej.

Nie dawno zakończyła się wielka 2 - letnia akcja promocyjna pod hasłem „Oryginalność pod ochroną” zachęcała producentów do rejestrowania produktów regionalnych a konsumentów do ich kupowania. Była skuteczna. Jej efekt to ponad 100 produktów zarejestrowanych na liście krajowej i wiele wniosków w Brukseli.

13. PROW na lata 2007-2013 przyjęty

Dnia 25.07.07r. sekretarz stanu Henryk Kowalczyk poinformował o przyjęciu Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 przez Komisją Europejską.

Należy podkreślić, że jest to największy Program, dotyczący rozwoju obszarów wiejskich, spośród wszystkich Programów krajów Unii Europejskiej i został zaakceptowany jako jeden z pierwszych programów w nowej perspektywie finansowej na lata 2007 -2013 w Polsce. O ostatecznym kształcie działań zdecydowały długotrwałe uzgodnienia ze służbami Komisji Europejskiej, w zakresie konieczności ukierunkowania pomocy zgodnie ze strategicznymi założeniami, a także uzasadnienia tej pomocy obiektywnymi przesłankami. Sekretarz stanu Henryk Kowalczyk przypomniał, że prace nad Programem rozpoczęły się pod koniec 2005 r. Już 1 sierpnia 2006 r. projekt PROW 2007 - 2013 przyjęła Rada Ministrów, a 11 sierpnia został on już przekazany Komisji Europejskiej. Oficjalne rozpoczęcie negocjacji z Komisją Europejską nastąpiło 25 grudnia 2006 r. Program określa zakres i formę wsparcia obszarów wiejskich w Polsce w kolejnym okresie programowania to jest w latach 2007-2013. Finansowany jest zarówno z budżetu UE (Fundusz EFRROW), jak i z krajowych środków publicznych. Łączna suma to ok. 17,2 mld euro. Alokacja środków z budżetu UE wynosi ponad 13,2 mld euro. Pochodzą one z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich. Wkład polskich środków publicznych będzie wynosił ok. 4 mld euro. Wiceminister H. Kowalczyk przypomniał jednak, że faktycznie do rozdysponowania jest około 14 mld euro, ponieważ blisko 3 mld stanowią zobowiązania z lat 2004 – 2006. Instrumenty PROW 2007-2013 podzielono na 4 osie priorytetowe i następujące działania:

Oś 1 Poprawa konkurencyjności sektora rolnego i leśnego:

- Szkolenia zawodowe dla osób zatrudnionych w rolnictwie i leśnictwie
- Ułatwianie startu młodym rolnikom
- Renty strukturalne
- Korzystanie z usług doradczych przez rolników i posiadaczy lasów
- Modernizacja gospodarstw rolnych
- Zwiększanie wartości dodanej podstawowej produkcji rolnej i leśnej
- Poprawianie i rozwijanie infrastruktury związanej z rozwojem i dostosowaniem rolnictwa i leśnictwa
- Uczestnictwo rolników w systemach jakości żywności
- Działania informacyjne i promocyjne
- Grupy producentów rolnych

Oś 2 Poprawa środowiska naturalnego i obszarów wiejskich:

- Wspieranie gospodarowania na obszarach górskich i innych obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania (ONW)
- Program rolnośrodowiskowy (Płatności rolnośrodowiskowe)
- Zalesianie gruntów rolnych oraz zalesianie gruntów innych niż rolne
- Odtwarzanie potencjału produkcji leśnej zniszczonego przez katastrofy oraz wprowadzanie instrumentów zapobiegawczych

Oś 3 Jakość życia na obszarach wiejskich i różnicowanie gospodarki wiejskiej:

- Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej
- Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw
- Podstawowe usługi dla gospodarki i ludności wiejskiej

- Odnowa i rozwój wsi

OŚ 4 LEADER:

- Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju
 - Wdrażanie projektów współpracy
 - Funkcjonowanie lokalnej grupy działania, nabywanie umiejętności i aktywizacja
- Uruchomiono już niektóre działania. I tak:

15 marca br - wspieranie gospodarowania na obszarach górskich i innych obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania (ONW),

25 czerwca br – „Renty strukturalne”, 16 lipca br – „Grupy producentów rolnych” .

W następnej kolejności, od 1 sierpnia będą przyjmowane wnioski na zalesianie, w następnych miesiącach uruchomione zostaną działania;

„Ułatwianie startu młodym rolnikom”,

„Modernizacja gospodarstw rolnych”,

„Zwiększenie wartości dodanej”,

„Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej”.

Terminy te są jednak zależne do uzyskania akredytacji przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, która jest instytucją wdrażającą. Na przełomie roku 2007/2008 spodziewane jest również uruchamianie działań, które wdrażane będą przez samorządy województw.

14. Rozszerzenie listy roślin wykorzystywanych na cele energetyczne

Od 2008r. rolnicy uprawiający rośliny do wykorzystania na cele energetyczne we własnych gospodarstwach będą uprawnieni do dopłaty w wysokości 45 euro/ha również do innych roślin niż zboża i rzepak, które to rośliny były uprawnione do dopłat w 2007r. W dniu 18 lipca br. Komisja Europejska zmieniła m.in. na wniosek Polski, zgłaszany na posiedzeniu Komitetu Zarządzającego Płatności Bezpośrednich, przepisy umożliwiające Państwom Członkowskim ustalanie listy roślin uprawnionych do płatności do roślin energetycznych.

Dotychczas zgodnie z art. 146 rozporządzenia Komisji (WE) nr 1973/2004r. (Dz.U. L. 345 z 20 11. 2004) państwo członkowskie mogło zezwolić rolnikom na wykorzystanie uprawianych w gospodarstwach zbóż i rzepaku na ogrzewanie ich gospodarstw rolnych lub na produkcję w gospodarstwie energii lub biopaliw oraz wykorzystania surowców rolnych na przetworzenie w biogaz z dopłatą przysługującą do uprawy roślin energetycznych. Obecnie od decyzji danego państwa członkowskiego zależy czy ta powyższa lista roślin przetwarzanych na cele energetyczne będzie rozszerzona o inne rośliny np. miskant, wierzba czy konopie na ogrzewanie gospodarstw.

Ta decyzja Komisji Europejskiej jest zgodna z oczekiwaniami polskich rolników, którzy już obecnie stosują do ogrzewania gospodarstw rośliny uprawiane w gospodarstwach na ten cel ale nie byli objęci dopłatami w wysokości 45 euro/ha.

15. Zainteresowanie rentami strukturalnymi z nowego PROW

Rolnicy złożyli do 25 lipca 5455 wniosków w biurach powiatowych Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa o przyznanie renty strukturalnej z nowego PROW. Od 19 lipca, czyli w ciągu pięciu dni roboczych liczba złożonych wniosków wzrosła o ponad 550. ARiMR przyjmuje takie wnioski od 25 czerwca br.

Od złożenia kompletnego wniosku ARiMR ma 40 dni na jego rozpatrzenie i wydanie postanowienia o spełnieniu warunków przez wnioskodawcę, co jednak nie może nastąpić wcześniej niż po zatwierdzeniu PROW 2007 - 2013 przez Komisję Europejską. Rolnik, który

otrzyma postanowienie będzie musiał w ciągu pół roku zaprzestać działalności rolniczej i udokumentować zbycie gospodarstwa, po czym ARiMR w ciągu 30 dni wyda decyzję przyznającą rentę strukturalną.

Komisja Europejska zgłosiła uwagi do projektu Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013, w tym uwagę, wynikającą z interpretacji przez Komisję Europejską przepisów rozporządzenia Rady (WE) 1698 z dnia 20 września 2005r. w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW), dotyczącą przekazywania gruntów rolnych wyłącznie na działalność rolniczą. Zgodnie z nią, gospodarstwo rolne będzie mogło być przekazane przez producenta rolnego ubiegającego się o rentę strukturalną tylko na cele związane z dalszym prowadzeniem działalności rolniczej, a nie jak dotychczas również na zalesianie lub na cele związane z ochroną przyrody. W latach 2004 – 2006, na ok. 0,5 mln hektarów przekazanych za rentę strukturalną w całym kraju, na cele ochrony przyrody i na zalesianie rolnicy przekazali zaledwie 68 hektarów gruntów rolnych i dotyczyło to tylko 8 rolników w województwie warmińsko – mazurskim (w tym 7 przypadków przekazania na zalesianie i 1 na ochronę przyrody).

Agencja wypłaca już renty strukturalne ponad 50 tys. osobom, które uzyskały ją w ramach Planu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2004 – 2006. Podstawowa wysokość renty strukturalnej przyznawanej na nowych zasadach wynosić będzie 150 % najniższej emerytury. O renty mogą ubiegać się rolnicy, którzy ukończyli 55 lat, lecz nie osiągnęli wieku emerytalnego i nie mają ustalonego prawa do emerytury lub renty oraz prowadzili nieprzerwanie działalność rolniczą w gospodarstwie rolnym przez co najmniej 10 lat bezpośrednio poprzedzających złożenie wniosku o rentę strukturalną i w tym okresie podlegali ubezpieczeniu w KRUS przez co najmniej 5 lat. Przejmujący gospodarstwo musi mieć mniej niż 40 lat w przypadku następcy albo mniej niż 50 lat w przypadku przejmującego na powiększenie gospodarstwa, a także musi posiadać kwalifikacje zawodowe uprawniające do prowadzenia działalności rolniczej.

W budżecie PROW na lata 2007 – 2013 przewidziano na renty strukturalne ponad 2,18 mld euro (z czego 1,64 mld euro pochodzi z budżetu wspólnotowego, a ponad 0,5 mld euro z budżetu krajowego). ARiMR jest agencją płatniczą UE dla PROW 2007 – 2013.

16. Organizacje i grupy producentów owoców i warzyw korzystają z innego źródła wsparcia niż PROW 2007-2013

Pomoc dla grup producentów rolnych ze środków Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007 – 2013 mogą uzyskać grupy zarejestrowane po 1 stycznia 2007 r. przez marszałków województw. Z pomocy wyłączone są uznane organizacje producentów i wstępnie uznane grupy producentów owoców i warzyw, którym przysługuje dofinansowanie zagwarantowane w ramach wspólnej organizacji rynków owoców i warzyw Unii Europejskiej. Wynika to z obowiązującej zasady zgodnie, z którą grupie producentów rolnych nie mogą przysługiwać jednocześnie dwa różne źródła dofinansowania.

Od akcesji Polski do Unii Europejskiej w 2004 r., różnymi formami dofinansowania w ramach wspólnej organizacji rynków owoców i warzyw objęte są zarówno uznane organizacje producentów jak i wstępnie uznane grupy producentów owoców i warzyw. Uznane organizacje producentów owoców i warzyw, które sprzedają produkty o wartości powyżej 100 tys. euro i mają co najmniej po 5 członków, uzyskują dofinansowanie do tzw. funduszu operacyjnego. Jest to fundusz organizacji złożony na oddzielnym rachunku bankowym, z którego finansowane są działania zatwierdzone do realizacji w programie operacyjnym w obszarze marketingu, poprawy jakości owoców i warzyw, optymalizacji produkcji oraz ochrony środowiska np.: wspólny zakup maszyn i urządzeń do

przygotowywania owoców i warzyw do sprzedaży, nasion i roślin kwalifikowanych, czy też promocja własnych produktów. Fundusz operacyjny uznanej organizacji producentów składa się w połowie ze środków własnych członków organizacji i w połowie ze środków pochodzących z budżetu wspólnotowego. Wysokość pomocy finansowej wynosi 50% wydatków poniesionych z funduszu operacyjnego i nie może przekroczyć 4,1% wartości produktów sprzedanych przez organizację. Z tej formy wsparcia korzystają obecnie 4 (z 7-miu istniejących) uznanych organizacje producentów.

Natomiast wstępnie uznane grupy producentów owoców i warzyw (zarejestrowane przez marszałków województw lub wcześniej przez wojewodów), których wartość produktów sprzedanych nie przekracza 100 tys. euro, (ale wynosi minimum 50 tys. euro), mogą korzystać z dwóch form wsparcia. Jedną z nich jest dofinansowanie kosztów założenia oraz działalności administracyjnej, które można spożytkować na dowolny cel. Drugą formą jest finansowanie 75% kosztów kwalifikowanych inwestycji realizowanych przez grupę w ramach zatwierzonego planu dochodzenia do uznania (np. zakup, budowa, przebudowa budynków i budowli przeznaczonych do przechowywania, magazynowania lub przygotowania owoców i warzyw do sprzedaży, wyposażenie tych budynków, zakup gruntu, zakup maszyn i urządzeń przeznaczonych do przechowywania, magazynowania lub przygotowania owoców i warzyw do sprzedaży, zakup środków transportu do owoców i warzyw itp.), z czego 25% dofinansowania pochodzi ze środków krajowych, a 50% z budżetu UE. Obecnie, ze wsparcia ARiMR korzysta 45 wstępnie uznanych grup producentów owoców i warzyw w całym kraju. Łącznie od 2004 r., uznane organizacje oraz wstępnie uznane grupy producentów owoców i warzyw otrzymały wsparcie w wysokości prawie 20,2 mln zł na dofinansowanie funduszu operacyjnego lub na pokrycie kosztów związanych z utworzeniem grupy i prowadzeniem działalności administracyjnej. Ponadto, w tym czasie ok. 75,3 mln zł przekazano w formie pomocy finansowej grupom producentów dostarczającym pomidory do przetwórstwa.

17. Sprzedaż ziemi zgodnie z planem

W pierwszym półroczu 2007 roku Agencja sprzedała prawie 57 tys. ha gruntów, tj. połowę z zaplanowanych na ten rok (113 tys. ha).

Wysoką sprzedaż odnotowano w województwach gdzie Agencja posiada najwięcej niezagospodarowanych nieruchomości rolnych: zachodniopomorskim (prawie 13 tys.), warmińsko-mazurskim (ok. 12 tys. ha), dolnośląskim (ponad 6 tys. ha), lubuskim (prawie 5,4 tys. ha). W Zasobie Własności Rolnej Skarbu Państwa nadal znajduje się prawie 2 mln 550 tys. ha, w tym w dzierżawie pozostaje prawie 1 mln 900 tys. ha, a do rozdysponowania oczekuje ok. 350 tys. ha.

W 2006 roku Agencja sprzedała 107 tys. ha gruntów. Od początku swojej działalności Agencja sprzedała ponad 1 mln 600 tys. ha gruntów. Najwięcej nieruchomości rolnych do rozdysponowania znajduje się na terenach województw: zachodniopomorskiego (63 tys. ha), warmińsko-mazurskiego (53 tys. ha), lubuskiego (ponad 37 tys. ha). Z kolei najmniej gruntów Agencja posiada w województwach: małopolskim (ok. 5,7 tys. ha), kujawsko-pomorskim (7 tys. ha), podlaskim (ok. 7,3 tys. ha). W ciągu pierwszych 6 miesięcy 2007 r. Agencja wydzierżawiła prawie 27 tys. ha. W tym czasie odbyło się niecałe 28 tys. przetargów - 24,4 tys. na sprzedaż nieruchomości rolnych i 3,3 tys. na dzierżawę.

V. INFORMACJE Z DEPARTAMENTU ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH I ROLNICTWA

1. Powstają nowe grupy producentów rolnych

Powstaje coraz więcej grup producentów rolnych. Umożliwia to im wspólny zakup (hurtowy) środków do produkcji, obniżający jej koszt bezpośredni, znacznie lepszy kontakt z odbiorcami gotowymi zapłacić wyższą cenę za produkty o uzgodnionych standardach jakości, zapewnioną ilością oraz ciągłością dostaw, a co za tym idzie silniejsze partnerstwo powodujące wzmocnienie dominacji na rynku i jego lepszy monitoring (dostęp do informacji).

26 czerwca br. zarejestrowano kolejną grupę producencką w rodzaju produktu: ziarno zbóż i nasiona roślin oleistych. Jest to już 9 grupa w województwie warmińsko-mazurskim, wliczając w to grupę producentów owoców i warzyw. Największa popularność tworzenia się grup występuje w grupie produktów: ziarno zbóż i nasiona roślin oleistych, jednakże spore zainteresowanie uwidacznia się również w takiej grupie produktów jak: drób żywy, mięso i jadalne podroby drobiowe oraz żywiec wołowy i trzoda chlewna żywa, mięso wieprzowe.

2. Ogólnopolskie Święto Gęsi

Dnia 22 lipca 2007 roku w Biskupcu odbyła się IV edycja Ogólnopolskiego Święta Gęsi pod patronatem Marszałka Województwa Warmińsko-Mazurskiego.

Głównym organizatorem imprezy były:

- Iławskie Stowarzyszenie Producentów Gęsi,
- władze samorządowe gminy Biskupiec,
- Warmińsko-Mazurska Izba Rolnicza.

„Ogólnopolskie Święto Gęsi” za podstawowy cel przyjęło promocję produkcji oraz wyrobów z gęsiny. Idąc wzorem lat poprzednich, oprócz zaplanowanych występów zespołów folklorystycznych, kiermaszu roślin ozdobnych czy pokazu kulinarnego (w tym roku przez Dariusza Gnatowskiego aktora grającego „Boczek” w serialu „Świat według Kiepskich”), odbyła się także loteria fantowa wśród osób odwiedzających zorganizowaną równolegle wystawę rolniczą. Środki zebrane podczas zorganizowanej loterii zostały przeznaczone na działalność statutową Iławskiego Stowarzyszenia Producentów Gęsi.

W przeddzień Święta Gęsi, odbyła się debata rolnicza poświęcona działalności grup producentów rolnych. Organizatorzy zorganizowali także trzy konkursy:

- I konkurs na najciekawsze stoisko wystawcy – zwycięzca został wyłoniony w drodze głosowania przez osoby zwiedzające wystawę,
- II. konkurs hit wystawy – laureat został wyłoniony przez komisję konkursową spośród firm biorących udział w wystawie,
- III. konkurs kulinarny na najlepszą potrawę z gęsi.

W imprezie uczestniczył Pan Tomasz Piłat – Z-ca Dyrektora Departamentu Rozwoju Obszarów Wiejskich i Rolnictwa.

3. VI Ogólnopolski Czempionat Koni Rasy Polski Koń Zimnokrwisty

W dniach 21-22 lipca 2007 roku na terenie Stada Ogierów w Kętrzynie odbył się VI Ogólnopolski Czempionat Koni Rasy Polski Koń Zimnokrwisty pod patronatem Marszałka Województwa Warmińsko-Mazurskiego.

. Organizatorami imprezy byli:

- Polski Związek Hodowców Koni w Warszawie,

- Stado Ogierów w Łącku – Stado w Kętrzynie,
- Warmińsko-Mazurski Związek Hodowców Koni w Olsztynie.

Czempionat Koni Zimnokrwistych można uznać niewątpliwie za najważniejszą imprezę hodowlaną, dla której hodowcy i miłośnicy najmaszywniejszych krajowych koni zjeżdżają do Kętrzyna z całej Polski.

Wystawa, która na stałe wpisała się do kalendarza hodowlanego ma na celu promocję koni zimnokrwistych, dorobku Stada Ogierów w Kętrzynie oraz zapewnienie widzom wielu niepowtarzalnych i niezapomnianych wrażeń.

Na wystawie wręczono puchary i nagrody hodowcom najlepszych ogierów, jak również hodowcy ogiera, który najlepiej zdał próbę zaprzęgową.

Na kętrzyńskiej imprezie oprócz emocji hodowlanych, promocji możliwości wykorzystania potencjału polskich koni zimnokrwistych, można było obejrzeć pokaz **poręcz ogierów**, który rokrocznie bije światowe rekordy w liczbie sprzężonych koni.

W imprezie uczestniczył Pan Tomasz Piłat – Z-ca Dyrektora Departamentu Rozwoju Obszarów Wiejskich i Rolnictwa.

4. IV Turniej Wsi

29 lipca 2007 roku w Lidzbarku odbył się finał **IV Turnieju Wsi**.

W ramach eliminacji przeprowadzono cztery etapy rozgrywek między drużynami wsi. Udział wzięło 9 miejscowości. Do finału zakwalifikowały się 2 wsie: **Jeleń i Kiełpiny**.

Jak co roku turniej został zorganizowany przy współpracy Departamentu Rozwoju Obszarów Wiejskich i Rolnictwa.

Uczestnicy konkursów otrzymali nagrody indywidualne ufundowane przez Marszałka Województwa Warmińsko-Mazurskiego.

5. „Aktywna Wieś Warmii i Mazur”

Departament Rozwoju Obszarów Wiejskich i Rolnictwa rozlicza przyznane dotacje na dofinansowanie przedsięwzięć, które zostały wyłonione w ogłoszonym przez Zarząd Województwa konkursie. Przedsięwzięcia mają na celu zaktywizowanie środowisk wiejskich do pielęgnowania tradycji oraz zachowania dziedzictwa kulturowego lokalnych środowisk, integrację społeczności wiejskiej, a także wyzwolenie dużego zaangażowania i aktywności do podejmowania nowych inicjatyw na rzecz rozwoju środowiska lokalnego.

Do tej pory zrealizowano następujące przedsięwzięcia:

- „**IV święto gęsi**”- organizowane w miejscowości Fitowo – gmina Biskupiec;
- „**Festyn Świętego Jakuba**” – organizowane w miejscowości Opin – gmina Orneta;
- „**Swobodna zaprasza – spotkajmy się nad Limajnem**” – organizowane w miejscowości Swobodna - gmina Dobre Miasto;
- „**Nasza mała ojczyzna na fotografii**” – organizowane w miejscowości Gawliki Małe – gmina Wydminy;
- „**Festyn integracyjny – sobótkowa magia**” – organizowane w miejscowości Narty – gmina Jedwabno;
- „**Festyn wiejski – noc sobótkowa**” – organizowane w miejscowości Wilamowo – gmina Rozogi;
- „**Powitanie wakacji w Urbanowie – festyn integracyjny**” – organizowane w miejscowości Urbanowo – gmina Dobre Miasto;
- „**Festyn ekologiczny w zgidzie z naturą**” – organizowane w miejscowości Łankiejmy – gmina Korsze;

- **„Kochać ludzi to znaczy budzić w nich życie”** – organizowane w miejscowości Babity Wielkie – gmina Susz;
- **„Festyn z okazji 665-lecia Słonecznika”** – organizowane w miejscowości Słonecznik – gmina Morąg;
- **„Festyn – poznaj Europę”** – organizowane w miejscowości Bukwałd – gmina Dywity;
- **„W poszukiwaniu skarbu krainy Rusalek, Kłobuka i Smętka”** – organizowane w miejscowości Wygój – gmina Biskupiec;
- **„Wakacje na wsi – relaksu nadszedł czas”** – organizowane w miejscowości Sucholaski – gmina Wydminy;
- **„Sątoczno – nasza mała ojczyzna”** – organizowane w miejscowości Sątoczno – gmina Korsze;
- **„III Międzynarodowy Zlot Miłośników Aniołów”** – organizowane w miejscowości Aniołowo – gmina Pastęk;
- **„Festyn rodzinny w Żabim Rogu”** – organizowane w miejscowości Żabi Róg – gmina Morąg;
- **„Otwarcie sezonu turystycznego w Żywkowie”** – organizowane w miejscowości Żywkowo – gmina Górowo Iławieckie;
- **„Majowa biesiada”** – organizowane w miejscowości Jegłownik – gmina Gronowo Elbląskie;
- **„Bawmy się razem – majówka ze strażą we wsi Bynowo”** – organizowane w miejscowości Bynowo- gmina Miłomłyn;

Biuletyn opracowano na podstawie danych:

- Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa,
- Agencji Nieruchomości Rolnych,
- Agencji Rynku Rolnego,
- Wojewódzkiego Urzędu Pracy,
- Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego, Departamentu Rozwoju Obszarów Wiejskich i Rolnictwa,
- oraz informacji prasowych.